

π. Βασιλείου Σπηλιοπούλου

Δόγμα καί Ἐμπειρίες

Τό κείμενο πού ἀκολουθεῖ ἐρχεται νά ξεκαθαρίσει τή σύγχυση κάποιων ἀδελφῶν πού νομίζουν ὅτι μπορεῖ κάποιος χωρίς τήν ὀρθή πίστη, ἀνεξάρτητα ἀπ' αὐτήν, νά ἔχει ὑψηλές πνευματικές ἐμπειρίες.

Πληθαίνουν ἐσχάτως οἱ φωνές ἐκείνων οἱ ὁποῖοι στηριζόμενοι στό χωρίο "τό πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ" ὑποστηρίζουν ὅτι ὅλοι μποροῦν νά ἔχουν θεῖες ἐμπειρίες καί ἀποκαλύψεις, ὅπου κι' ἂν πιστεύουν, ὅποιον ἤ ὁποιους θεούς κι' ἂν προσκυνοῦν ἢ λατρεύουν.

Ἐάν κανεῖς σκεφθεῖ καί τό γεγονός ὅτι οἱ ἄνθρωποι σήμερα ἀναζητοῦν μανιωδῶς ὄχι τήν ἀλήθεια (γιά μᾶς Ἀλήθεια), ἢ τήν πίστη αὐτή πού ὀδηγεῖ στή σωτηρία ἀλλά ὑψηλές "πνευματικές", ἢ μᾶλλον πνευματιστικές ἐμπειρίες, τότε ἀντιλαμβάνεται τόν κίνδυνο πού ὑπάρχει. Ἀπό τή μιά οἱ ἄνθρωποι πού ἀδιαφοροῦν γιά τή σωτηρία καί ἐπιζητοῦν ὑπερκόσμιες ἐμπειρίες καί ἀπό τήν ἄλλη ἐπιφανεῖς "θεολόγοι" λαϊκοί ἀλλά καί κληρικοί ὅλων τῶν βαθμίδων προπαγανδίζουν ὅτι οἱ δερβίσηδες, οἱ γκουροῦ καί ἄλλοι σατανολάτρες ἔχουν ἐμπειρίες τῆς Θείας Χάριτος ἀκόμα καί τοῦ Ἀκτίστου Φωτός συμπεραίνοντας ἔτσι ὅτι τό δόγμα εἶναι ξεκομμένο καί ἄσχετο τελειῶς μέ τίς ἐμπειρίες αὐτές· εἶναι ὅμως ἀληθινή ἢ θέση αὐτή; Μπορεῖ δηλαδή κανεῖς νά γεύεται καί νά ἔχει θεῖες ἀποκαλύψεις ἐνῶ εἶναι ἀφώτιστος, ἀβάπτιστος, ἀμύρωτος, χωρίς νά βαδίζει πρὸς τή θέωση;

Τήν ἀπάντηση δίνουν φυσικά οἱ Ἅγιοι Πατέρες ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι πρῶτα βίωσαν καί ἔπειτα δίδαξαν γιά τέτοιου εἴδους ἐμπειρίες, οἱ ἀσκητές δηλαδή, ἐρημίτες καί ἡσυχαστές Πατέρες. Οἱ Πατέρες λοιπόν αὐτοί ἐν πρώτοις τονίζουν ὅτι σέ καμιά περίπτωση οἱ ἐμπειρίες αὐτές δέν πιστοποιοῦν ὅτι σώζεται κάποιος ἐξ αἰτίας τους, ἀλλ' οὔτε καί ἀπαιτοῦνται γιά τή σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἅγιος Παχώμιος, γιά παράδειγμα, τό λέει αὐτό ὑπογραμμίζοντας ὅτι ὁ ἴδιος θά προτιμοῦσε ἀντί τοῦ νά περπατάει ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ, νά ἀποφύγει τήν κρίση τοῦ Θεοῦ, βιώνοντας αὐτό πού ὁ ἴδιος ὁ Κύριος πρὸς τούς μαθητές Του εἶπε: "μή χαίρετε ὅτι τά δαιμόνια ὑμῖν ὑποτάσσεται, χαίρετε δέ μᾶλλον ὅτι τά ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς".

Τό δεύτερο πού διδάσκουν καί μάλιστα διά τοῦ παραδείγματός τους οἱ Πατέρες, εἶναι ὅτι στό φωτισμό, τή θέωση καί τή θεωρία τοῦ Θεοῦ μποροῦν νά φτάνουν μόνο ὅσοι ὀρθῶς φρονοῦν καί ὀρθῶς πράττουν καί βιώνουν. Οἱ Πατέρες ἄλλωστε ἐγκατέλειπαν τήν ἡσυχία τῆς ἐρήμου προκειμένου νά ὑπερασπίσουν τό δόγμα· ἡ παραμικρή ἀπομάκρυνση ἀπό τό δόγμα ἀφαιρεῖ τήν δυνατότητα ὀρθοπραξίας καί κλείνει τελικῶς τήν πόρτα τῆς οὐρανίου Βασιλείας.

Ὁ καθηγητής τῆς ἐρήμου, ὁ ἅγιος Ἀντώνιος, πού εἶδε ὅλες τίς παγίδες τοῦ διαβόλου, ἀπέφευγε τίς συνομιλίες μέ τούς αἰρετικούς, ἰδιαίτερως τούς μανιχαίους καί ἀρειανούς καί

μάλιστα δέχθηκε νά αφήσει τήν ήσυχία καί τήν ἔρημο καί νά κατέβει στήν Ἀλεξάνδρεια ὥστε νά πολεμήσει τήν αἵρεση καί νά στηρίξει τούς πιστούς.

Ὁ ἅγιος πάλι Θεοδόσιος ὁ κοινοβιάρχης, συνήγαγε ὅλους τούς πατέρες τῆς ἐρήμου, οἱ ὁποῖοι ἀπό κοινού ἀπήντησαν στίς πιέσεις τῶν μονοφυσιτῶν, αἵρεση πού ἐπιβιώνει ὡς σήμερα, ἰδιαίτερος δέ στόν μονοφυσίτη βασιλέα Ἀναστάσιο, ὁπαδό τῶν Εὐτυχοῦς, Σεβήρου καί Διοσκόρου (γιά τούς ὁποίους δυστυχῶς κάποιοι "θεολόγοι" θέλουν σήμερα νά μᾶς ποῦν ὅτι τελικά καί αὐτοί ἦταν ὀρθόδοξοι). Κατέβηκε μάλιστα στήν πόλη, ἀνέβηκε στόν ἄμβωνα καί κήρυττε μέ ζήλο καί πάθος τήν ὀρθή πίστη.

Ὁ ἅγιος Δανιήλ ὁ στυλίτης ἐπίσης, ὁ ὁποῖος ἐνῶ ἀρνήθηκε νά κατέβει ἀπό τόν στυλο ἀκόμα καί γιά νά χειροτονηθεῖ, ἐν τούτοις κατέβηκε ἀπό τόν στυλο γιά νά ἀντισταθεῖ στόν πόλεμο τοῦ αὐτοκράτορος πρός τήν Ἐκκλησία καί τούς βλασφήμους λόγους του γιά τήν ἔνσαρκο οἰκονομία καί μάλιστα αὐτό τό ἐπράξε ἔπειτα ἀπό προτροπή τοῦ ἰδίου τοῦ Κυρίου.

Ὁ ἅγιος Συμεών τέλος πού ἡ Ἐκκλησία τόν ὀνόμασε νέο Θεολόγο, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐμπειρία τοῦ Ἀκτίστου Φωτός, σέ ὅλα του τά συγγράμματα σχεδόν, τονίζει τήν δυνατότητα θεώσεως μόνο μέσῳ τοῦ θείου βαπτίσματος, τῆς ὀρθῆς πίστεως καί τῆς ὀρθῆς ζωῆς. Δυστυχῶς πολλοί ἀπ' αὐτούς πού ἀναγνωρίζουν θεῖες ἐμπειρίες στούς διαφόρους σατανολάτρεις δέν ἀποδέχονται τίς ἐμπειρίες τοῦ ἁγίου Συμεών ὡς γνήσιες καί τολμοῦν νά τίς ἀποδίδουν σέ νευρωτικές καταστάσεις μέχρι ἐκεῖ ἔχει φτάσει ἡ πλάνη τους.

Συμπερασματικά λοιπόν μπορούμε νά συνοψίσουμε ὡς ἐξῆς τή διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας:

α. Δέν πρέπει νά ἐπιζητοῦμε ἰδιαίτερα χαρίσματα καί θαυματουργίες διότι αὐτά δέν σώζουν τόν ἄνθρωπο οὔτε εἶναι πιστοποιήσεις τῆς πνευματικῆς προόδου. Ὁ διάβολος μπορεῖ καί ἐκεῖνος νά τελεῖ τέρατα καί σημεῖα ψευδῆ ὅποτε ὅσοι ἐπιζητοῦν σημεῖα εὐκόλως θά πλανηθοῦν.

β. Τό ὀρθόδοξο δόγμα ἀλλά καί ἡ ὀρθή βίωση τοῦ δόγματος, ἡ ἀγιότητα δηλαδή, εἶναι δύο στοιχεῖα χωρίς τά ὁποῖα δέ νοεῖται καμιᾶ ἐμπειρία τῆς Θείας Χάριτος καί καμιᾶ ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ.

Ὅλες οἱ ἐμπειρίες, τά φῶτα, τά θαύματα, οἱ πυροβασίες καί ὅποιο ἄλλο σημεῖο παρουσιάζεται στούς ἀβαπτίστους εἶναι ἔργο τοῦ μισοκάλου καί κανενός ἄλλου. "... οὐδέποτε οἱ ἀβάπτιστοι καί οἱ ἔχοντες τήν διάνοιαν διεφθαρμένην ἐκ τῆς ἀληθείας καταλαμβάνουσιν τήν πίστιν, ἥτις παρέχει πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος, ἐπειδή ἡ πληροφορία τῆς πίστεως φανεροῦται εἰς τούς πεφωτισμένην ἔχοντας τήν ψυχὴν κατὰ τήν ἀναλογίαν τῶν τρόπων τῆς διαγωγῆς αὐτῶν εἰς τήν διατήρησιν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ", ὅπως ἐπιγραμματικά διδάσκει ὁ ἅγιος Ἰσαάκ ὁ Σύρος. Δόγμα, λοιπόν, καί ἐμπειρίες εἶναι δύο πράγματα τόσο ἀδιάσπαστα συνδεδεμένα ὅσο καί ἡ σωτηρία μέ τήν Ἐκκλησία ὅσο κι ἂν ἀμφισβειτεῖται αὐτό.